

**רקע לדיון בהצעת חוק לתיקון פקודת השותפויות (מס' 5) (ממשל תאגידי בשותפות מוגבלת
ציבורית), התשע"ד-2014 – הכנה לקריאה שנייה ושלישית**

מסמך זה כולל את העניינים שפורטו במסמך ההכנה מיום 22.6.14, והתייחסות לנקודות נוספות בעניינים אלה: רואה חשבון מבקר (ס' 9 במסמך להלן), מפקח (ס' 11), עניין אישי בעסקאות (ס' 15), תיקון חוק ניירות ערך (ס' 20).

רקע כללי

בתיקון שבפניכם מבוקש להחיל חובות של ממשל תאגידי על שותפויות מוגבלות ציבוריות.¹

שותפות היא צורת התאגדות משפטית המאפשרת לצדדים שהתקשרו באמצעותה לנהל את עסקיהם במשותף. שותפות מוגבלת היא שותפות בה ישנו שותף כללי אחד שחב בכל חיובי השותפות ושותף מוגבל אחד לפחות שאחריותו מוגבלת לסכום ההון שהשקיע. שותפות מוגבלת נסחרת היא שותפות מוגבלת שיחידות ההשתתפות שלה הונפקו כניירות ערך בבורסה, כך שהציבור יכול להחזיק בהן באופן מפורז.

לשותפות מוגבלת שנסחרת בבורסה יש מבנה מיוחד: **השותף הכללי** בה הוא בדרך כלל תאגידי פרטי בבעלות היזמים של הפעילות, והוא האחראי הבלעדי על ניהולה של השותפות (להלן – חברת השותף הכללי). **השותף המוגבל** הוא לרוב תאגידי פרטי, שמחזיק במרבית זכויות ההון בשותפות. לפי פקודת השותפויות, השותף המוגבל אינו רשאי להשתתף בניהול עסקי השותפות.² המסחר בבורסה בניירות הערך של השותפות מתבצע באמצעות הנפקת יחידות השתתפות בשותף המוגבל אותן מחזיק הציבור. כדי לפקח על ניהולם התקין של עסקי השותפות, תקנון הבורסה מחייב את השותפות למנות **מפקח** שאחראי על פעילותם התקינה של השותף הכללי והשותף המוגבל.

מתן האפשרות לשותפויות מוגבלות להיסחר בבורסה אינו דבר מובן מאליו והוא יוצר קשיים שונים שנובעים מהמבנה המשפטי הייחודי של צורת התאגדות זו.

מסיבה זו, הדין הקיים היום אינו מאפשר לכל שותפות מוגבלת להיסחר בבורסה, ונקבע כי שותפות מוגבלת יכולה להירשם למסחר בבורסה רק אם היא עוסקת באחד משני תחומי פעילות – **חיפוש נפט וגז או הפקת סרטים**.³

קביעתם של תחומים אלה נעשתה מתוך רצון לעודד השקעה בהם, ומתוך הכרה בכך שמבנה הפעילות בתחום חיפושי הגז והנפט אינו כדאי בדרך כלל עבור היזם תחת מבנה משפטי של חברה ועל כן אם לא יאפשרו צורת התאגדות מיוחדת עבור תחום זה, ייתכן שלא תהיה בו פעילות כלל. הכוונה היא לכך שענף חיפושי הנפט והגז הוא בעל מאפיינים ייחודיים – הליך החיפוש עשוי לארוך תקופה ארוכה בה לא תתקבלנה הכנסות בשותפות, ומנגד, הוצאות החיפוש והקידוח

¹ התיקון יחול על שותפות ציבורית – בין אם ניירות הערך שלה נסחרים בבורסה ובין אם לאו, בדומה להגדרה של חברה ציבורית בחוק החברות, אך התופעה המרכזית שאיתה מבקש התיקון להתמודד היא קיומן של שותפויות שנסחרות בבורסה ומחזיקים בהן בעלי מניות מפורזים מקרב הציבור.

² סעיף 63 לפקודת השותפויות.

³ פרק י"ז לתקנון הבורסה, סעיף 3. הפעילות בתחום הפקת הסרטים היא זניחה, ועל כן ההתייחסות שתוצג להלן תהיה מכוונת בעיקר לגבי השותפויות העוסקות בתחום חיפושי נפט וגז.

גבוהות מאוד ומגיעות למאות מיליוני שקלים כך שנדרשת השקעת הון משמעותית. כך, נוצר מצב בו יזם שיכנס להשקעה כזו תחת מבנה התאגדות של חברה, ייאלץ עם השנים לערוך גיוסי הון משמעותיים שידללו את אחוז ההחזקה שלו בהון החברה, וכך גם את יכולתו לשלוט בפעולותיה. יזם כזה עלול להדיר רגליו מהשוק מסיבה זו. להבדיל מכך, המבנה של שותפות מוגבלת נסחרת נועד לאפשר הפרדה בין השליטה (שנשארת בידי השותף הכללי) לבין ההון (שמגיע מציבור המשקיעים בבורסה שרוכשים יחידות השתתפות בשותף המוגבל)⁴. באופן כזה היזם יכול לשמור על השליטה המעשית בפעילות השותפות, לצד האפשרות לגייס הון ממקורות חיצוניים.⁵

כתוצאה ממתן האפשרות לשותפויות המוגבלות להיסחר בבורסה נוצר מצב אנומלי מבחינה משפטית – מצד אחד, מדובר בתאגידים שבניירות הערך שלהם מחזיקים משקיעים מקרב הציבור, אך מצד שני, בשל המבנה המשפטי בו הם התאגדו (כשותפות ולא כחברה) לא חל עליהם חוק החברות, ואיתו כל הוראות הממשל התאגידי הקבועות בו.⁶

כללי ממשל תאגידי קובעים הוראות מסוגים שונים שמגדירות כיצד ראוי שארגון יתנהל מבחינת היבטים של פיקוח ובקרה, הן מבחינת היבטי פיקוח ובקרה פנימיים בתאגיד (כדוגמת הפרדה בין האורגנים) והן מבחינת היבטים נוספים שנועדו להגן על משקיעים, נושים וקבוצות אחרות בעלות אינטרסים בתאגיד (כדוגמת חובת דיווח ושקיפות).

הקושי בהיעדרם של מנגנוני הממשל התאגידי הקבועים בחוק החברות מתעצם נוכח המבנה המיוחד של השותפות, שעלול ליצור ניגודי אינטרסים מובנים חריפים מהרגיל בין ציבור מחזיקי יחידות ההשתתפות לבין השותף הכללי. מבנה ההתאגדות של שותפות מוגבלת ציבורית מביא לכך ששליטתו של השותף הכללי בשותפות אינה מותנית בשיעור ההון שהשקיע בה (זאת בניגוד למבנה משפטי של חברה, שם גם כשיש בעל שליטה עדיין יש זהות אינטרסים בינו לבין בעלי מניות המיעוט בשל האינטרס ההוני המשותף שלהם בחברה). בנוסף לכך, פקודת השותפויות לא קובעת הסדרים שמאפשרים לשותפים המוגבלים להחליף את השותף הכללי ועל כן הוא יכול לשלוט בפעילות השותפות ללא סיכון השתלטות, גם אם הוא לא מנהל את עסקי השותפות ביעילות (בעל שליטה מבוזרת). בנוסף לכך, על השותף הכללי שהוא למעשה גם בעל השליטה בשותפות וגם המנהל שלה, לא חלות חובות נושאי המשרה הקבועות בחוק החברות כגון חובת אמונים וחובת זהירות, וכן לא חלה עליו חובת בעל שליטה לנהוג ההגיונות. חובות השותף הכללי לפי פקודת השותפויות אינן כה ברורות⁷ וקיימת אי ודאות באשר להיקף האחריות של השותף הכללי, נושאי המשרה בו ובעלי השליטה בו כלפי המחזיקים מהציבור. מעבר לכל זאת, בשותפויות הנסחרות לא קיימים מנגנוני הבקרה הפנימיים המצויים בחברות ציבוריות כגון

⁴ בשותפויות הקיימות כיום רכישת יחידות ההשתתפות נעשתה בחברת השותף המוגבל, אך אין מניעה כי יחידות ההשתתפות שיונפקו יהיו יחידות השתתפות בשותפות.

⁵ יצוין כי מצדם של המשקיעים, אמנם ההשקעה בשותפות כזו היא ספקולטיבית מאוד ועשוי לחלוף זמן רב בטרם יוכלו ליהנות מפירותיה, אך דיני המס מעניקים יתרונות מס מפליגים לבעלי יחידות השתתפות בשותפויות אלה ומכאן, בין היתר, הכדאיות בהשקעה. ראו לעניין זה: תקנות מס הכנסה (כללים לחישוב המס בשל החזקה ומכירה של יחידות השתתפות בשותפות לחיפוי נפט), התשמ"ט-1988; תקנות מס הכנסה (ניכויים מהכנסות משקיעים בסרט ישראלי) (הוראת שעה), התש"ע-2009.

⁶ במקום זאת ישנן הוראות ממשל תאגידי חלקיות במסגרת הסכמי השותפות, התחייבויות בתשקיפים ובתקנון הבורסה.

⁷ סעיף 29 לפקודת השותפויות קובע אמנם כי חובתם של שותפים היא לנהל את עסקי השותפות לתועלת משותפת ולהיות ישרים ונאמנים איש עם רעהו, אבל לצד זאת, סעיף 30 לפקודה קובע כי הזכויות והחובות ההדדיות של השותפים ניתנים לשינוי בהסכמת כל השותפים.

פיקוח הדירקטוריון על ההנהלה, ועדת ביקורת, ועדת תגמול, מינוי דירקטורים חיצוניים ומבקר פנימי.

בבורסה לני"ע בתל אביב רשומות למסחר נכון להיום 12 שותפויות מוגבלות הפועלות בתחום חיפושי הגז והנפט ושותפות אחת שעיסוקה הפקת סרטים. יחד עם זאת, ולמרות מספרן המועט של השותפויות העוסקות בכך, תחום חיפושי הגז והנפט בישראל תפס נפח משמעותי בעשור האחרון, וכיום חברות ושותפויות העוסקות בענף זה מרכזות נתח נכבד מגיוסי ההון ומהיקפי המסחר בבורסה.⁸ מכאן חשיבותו של התיקון המוצע.

התיקון המוצע ונקודות לדיון

בתיקון מוצע להחיל על שותפויות מוגבלות ציבוריות כללי ממשל תאגידי הקבועים בחוק החברות. התיקון בנוי כך שמרבית הוראותיו מחילות את הוראות חוק החברות, העוסקות בחברה ציבורית, על השותפות הציבורית. עם זאת, במספר נקודות, מוצע בתיקון להחיל כללים שונים ומחמירים יותר מאלו שחלים על חברות ציבוריות. בנקודות אלה מוצע לשמוע הסבר מפורט ממשרד המשפטים ומרשות ניירות ערך באשר לצורך בהחמרת הממשל התאגידי, בשים לב למבנה המשפטי המיוחד של השותפות.

בתמצית, מוצע לקבוע את התיקונים הבאים :

1. **חברת השותף הכללי** : קביעה כי חברת השותף הכללי בשותפות הציבורית תהיה חברה פרטית שהתאגדה בישראל. על חברת השותף הכללי תוטל מגבלה כך שעיסוקה הבלעדי יהיה ניהול עסקי השותפות (כלומר, היא תחויב להיות Special Purpose Company – SPC). מגבלה זו אינה קיימת, מטבע הדברים, בחוק החברות, ומוצע להחילה כדי לצמצם את האפשרות שייווצרו ניגודי אינטרסים לחברת השותף הכללי, וכדי שתוכל להשקיע את כל מרצה בפעילות לטובת השותפות.
2. **האורגנים בחברה** : בחברת השותף הכללי יכהנו האורגנים הקיימים בחברה ציבורית (דירקטוריון, יו"ר דירקטוריון, ועדת ביקורת, ועדת תגמול, מנכ"ל) והם ימלאו את תפקידם גם כלפי חברת השותף הכללי וגם כלפי השותפות הציבורית.
3. **נושאי משרה** : על נושאי המשרה בחברת השותף הכללי ובשותפות יוחלו ההוראות החלות על נושאי משרה בחוק החברות, כדוגמת כהונת דירקטור, הגבלות על מינויים ופקיעת כהונה.
4. **דח"צים** : על חברת השותף הכללי יוחלו ההוראות העוסקות במינוי דירקטורים חיצוניים (דח"צים) כדוגמת החובה למנות דח"צים, כשירות למינוי ואיסור מינוי דח"צים מקורבים, הצהרת מועמד לכהונת דח"צ, גמול והחזר הוצאות, משך כהונה והפסקתה, ועוד. בהקשר זה מוצע לסטות מהוראות חוק החברות לעניין הרוב הדרוש למינוי דח"צ. לפי חוק החברות, במינוי ראשון של דח"צ דרושה הסכמה הן של בעל השליטה והן של המיעוט. במינוי המשך של

⁸ לפי דברי ההסבר להצעת החוק, בשנת 2012 גייסו תאגידי העוסקים בתחום הנפט והגז כ-830 מיליון ש"ח, המהווים כ-26% מסך ההנפקות ו-7.6% מסך ההקצאות של מניות והמירים בבורסה. מחזור המסחר בניירות ערך של תאגידיים בענף הנפט היווה קרוב ל-10% ממחזור המסחר של כלל המניות וההמירים בבורסה לשנת 2012.

דח"צ מכהן קיימת דרישה מחמירה יותר לפיה לא נדרשת הסכמת בעל השליטה למינוי. כאן מוצע לקבוע כי כבר בעת מינויו של דח"צ לראשונה באסיפה הכללית יידרש רוב מקרב המיעוט בלבד כדי למנות את הדח"צ ולא תידרש הסכמת בעל השליטה למינוי.

לדיון: בהקשר של מינוי דח"צ, נטען כי אין מקום לקבוע חובה מוגברת מעבר לחובה הקבועה בחוק החברות. מוצע לדון בטענה זו.

5. **מגבלה על העברת שליטה:** בשונה מהקבוע בחוק החברות, מוצע בתיקון לקבוע מגבלה על יכולתו של השותף הכללי ושל בעל השליטה בו להעביר את השליטה לאחר. העברה כזו תתאפשר רק באישור אסיפה כללית של מחזיקי היחידות.

לדיון: מדובר בחובה חדשה שאינה קיימת בדין הקיים כיום. גורמי המקצוע סבורים כי הייחודיות של מבנה השותפות, בה ישנה שליטה מבוצרת ובעל השליטה אינו חייב להיות בעל אינטרס הוני בשותפות, מצדיקה קביעת מגבלה זו. עוד לעמדתם, ההגבלה נועדה להגן על זכויות בעלי היחידות מקרב הציבור, שהעניקו ליזם זכויות ניהול בלעדיות על עסקי השותפות בהתבסס על הכישורים, הידע והניסיון המיוחדים שלו. על הוועדה לשקול מנגד את הפגיעה בקניין ובחופש החוזים של בעל השליטה, שייאלץ לקבל את אישור המיעוט אם ברצונו להפסיק לשמש כשותף כללי בשותפות. בהקשר זה ניתן להקשות ולשאול האם יהיה זה לטובת מחזיקי היחידות אם חברת השותף הכללי תמשיך לנהל את הפעילות אף שהיא אינה חפצה בכך? האם לא קיימות גם חברות ציבוריות שבהן מתעוררים קשיים דומים אך שם לא הוחלט להטיל מגבלות על השליטה? האם מוצדק להטיל חובה זו על שותפות שבה השותף הכללי כן מחזיק גם יחידות השותפות בשיעור גבוה? בנוסף, ניתן לבקש נתונים באשר לנעשה במדינות אחרות בשאלה זו. ככל שיוחלט שאכן קיים צורך בהטלת המגבלה, דומה כי יש מקום לקבוע מנגנון שיפחית את הפגיעה כגון מתן אפשרות לחברת השותף הכללי לפנות לבית המשפט בבקשה לאשר את מכירת השליטה, גם אם האסיפה הכללית סירבה לאשר, ואף לשקול מתן אפשרות פנייה לבית המשפט כאמור כחלופה לפנייה לאסיפה הכללית.

6. **חובות נושאי משרה:** מוצע להטיל על חברת השותף הכללי ועל נושאי המשרה בה או בשותפות חובות זהירות ואמונים כלפי השותפות. חובות אלה מוטלות לפי חוק החברות על נושאי משרה בחברה כלפי החברה. בנוסף, מאחר שנושאי המשרה בחברת השותף הכללי חבים בחובות אלו גם כלפי השותפות אך גם כלפי חברת השותף הכללי בה הם מכהנים, מוצע להבהיר כי עליהם להעדיף את טובת השותפות על פני טובת החברה. מטבע הדברים הוראה זו חורגת מהוראות חוק החברות, שכן במבנה המשפטי של חברה לא מתעוררת חובה כפולה כזו.

7. **חובות בעל שליטה ובעל כוח הכרעה:** חוק החברות מטיל חובת הגינות על בעל שליטה ועל בעל מניות שיש לו כוח כלפי החברה.⁹ מוצע להחיל חובת הגינות כאמור כלפי השותפות על בעל שליטה בחברת השותף הכללי ועל בעל מניה בחברת השותף הכללי שיש לו כוח כלפי החברה או כלפי השותפות. כן מוצע להטיל חובה זו על מחזיקי יחידות השותפות שהוא בעל כוח הכרעה.

⁹ סעיף 193 לחוק החברות קובע חובת הגינות כלפי החברה על בעל שליטה בחברה; על בעל מניה שיועד שקולו יכריע בהחלטת אסיפה; ועל בעל מניה שלפי הוראות התקנון יש לו כוח למנות או למנוע מינוי של נושא משרה בחברה או כוח אחר כלפי החברה.

8. **זכויות דירקטורים ונושאי משרה**: מוצע להקנות לדירקטור בחברת השותף הכללי זכות לקבל מידע וזכות תביעה גם כלפי השותפות. כן מוצע להחיל על נושאי המשרה בחברה ובשותפות את ההוראות העוסקות במתן פטור שיפוי וביטוח כמו בחברה ציבורית.

9. **מבקר פנימי ורואה חשבון מבקר**: מוצע להחיל על חברת השותף הכללי חובה למנות מבקר פנימי שיבקר גם את התנהלות השותפות, בדומה לחובה הקיימת בחברה ציבורית. בנוסף, במסגרת הכנת הצעת החוק לדיון, הוחלט להציע להחיל על חברת השותף הכללי חובה לדאוג למינוי רואה חשבון שיבקר את פעולות השותפות ויהיה כפוף להוראות חוק החברות לעניין מבקר פנימי (למשל – הוראות בדבר אי-תלות של רואה החשבון המבקר, הוראות סיום כהונתו ועוד).

לדיון: בהקשר זה עלתה שאלה, מי יהיה הגורם שממנה את רואה החשבון המבקר. האם ימונה על ידי האסיפה הכללית של חברת השותף הכללי או על ידי האסיפה הכללית של מחזיקי יחידות ההשתתפות (הגורם הממנה יוכל גם לפטר את רואה החשבון המבקר ולקבוע את שכרו). לפי המידע שנמסר לנו ממשד המשפטים, המצב היום בשותפויות הוא שחברת השותף הכללי ממנה את רואה החשבון. להבדיל מכך, בחברה ציבורית, רואה החשבון המבקר ממונה על ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות. על פני הדברים דומה כי אין מקום לסטות מההסדר הקבוע בחוק החברות לעניין זה. מוצע לקבל התייחסות של גורמי המקצוע לשאלה.

10. **ועדות לאישור דוחות**: מוצע להחיל על דירקטוריון חברת השותף הכללי חובה למנות ועדה לאישור הדוחות הכספיים, בדומה לחובה הקיימת בחברה ציבורית. בנוסף, מוצע להרחיב חובה זו גם למינוי ועדה לאישור דוחות נוספים. הרחבה זו מוצעת מאחר שבשותפויות הגז והנפט יש צורך לערוך ולבחון דוחות מקצועיים שדורשים התייחסות נפרדת.

11. **מפקח**: בשונה מחברה ציבורית, מוצע בתיקון להשאיר את החובה הקיימת היום למנות מפקח בשותפות. מוצע להבהיר מה יהיו חובותיו וסמכויותיו ולקבוע הסדרים ברורים לכשירותו, למינויו – שיעשה על ידי האסיפה הכללית של מחזיקי היחידות ברוב שאינו דורש את הסכמת בעל השליטה, לפקיעת כהונתו ועוד. בתמצית, תפקידו של המפקח יהיה לפעול לטובת המחזיקים שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, ובין היתר, עליו לוודא ציות להסכמי השותפות והנאמנות. סמכויות ותפקידים נוספים יוגדרו בתקנות.

לדיון:

א. בהקשר זה עלתה טענה כי לאחר תיקון הפקודה והכנסת הוראות הממשל התאגידי ניתן לבטל את מוסד המפקח. לפי טענה זו, השארת המפקח תיצור כפל פיקוח שמשמעותו סרבול יתר וכפל הוצאות שיגולגלו על בעלי היחידות. לעומת זאת, יתכן שבשל הנחיתות המובנית בה נמצאים מחזיקי היחידות, הנובעת מהמבנה הייחודי של השותפות, מוצדק להשאיר את המפקח ואף להרחיב את תחומי אחריותו. מוצע לדון בעניין זה.

ב. בנוסף, מוצע לדון בתיקון שנערך בתנאי הכשירות לכהונה כמפקח. כיום, כשיר לכהן כמפקח רו"ח (לבד או ביחד עם חברה או שותפות רו"ח) ועו"ד (לבד או ביחד עם שותפות או חברה של עו"ד). בתיקון מוצע לקבוע כי כשירות של יחיד לכהן כמפקח תהיה לגבי כל

מי שעומד בתנאי כשירות להיות דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.¹⁰ כשירות זו מאפשרת גם לרו"ח וגם לעו"ד, כיחידים, לכהן כמפקחים, אם הם עומדים בתנאים שנקבעו. עם זאת בתיקון מוצע לקבוע כי כשירות של תאגיד לכהן כמפקח תינתן רק לשותפות או חברת רו"ח ולא לשותפות או חברת עו"ד. מוצע לשמוע את ההסבר לתיקון, שכן על פני הדברים אין מקום לגרוע מהאפשרות הקיימת גם כיום כי עו"ד יכהן כמפקח ביחד עם שותפות או חברת עו"ד.

ג. באשר לסמכויותיו של המפקח, מוצע להעניק למפקח אפשרות לדרוש כינוס ישיבת דירקטוריון וכינוס ישיבת ועדת ביקורת, בדומה להסדר הקיים היום לגבי רואה חשבון מבקר ומבקר פנימי. כמו כן, מוצע לבחון אם יש מקום לקבוע כי המפקח יהיה רשאי להשתתף בישיבות ועדת הביקורת.

12. **אסיפה כללית:** מוצע להחיל בשותפות את הוראות חוק החברות העוסקות באסיפה כללית וביניהן – קביעת סדר היום באסיפה, אפשרות הצבעה באסיפה הכללית באמצעות כתב הצבעה ואף באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית,¹¹ כללים לכינוס האסיפה לדרישת דירקטורים או בעלי יחידות השתתפות ועוד.

13. **מרשם מחזיקי יחידות השתתפות:** מוצע לקבוע חובה על השותפות לנהל מרשם מחזיקי יחידות שיהיה פתוח לעיון הציבור, בדומה למרשם בעלי מניות בחברה.

14. **זכויות וחובות של מחזיק יחידות השתתפות:** מוצע לקבוע חובות וזכויות של מחזיק יחידות, בדומה לאלו הקבועות לגבי בעלי מניות בחברה, כגון זכות למידע ועיון במסמכי השותפות, זכות לקבל דוחות כספיים, זכות לפנות לבית המשפט במקרה של קיפוח, זכות להגיש תביעה נזררת, חובת תום לב שתחול על בעל יחידות השתתפות וחובת הגינות שתחול עליו אם הוא בעל כוח כלפי השותפות ועוד.

15. **עסקאות עם נושאי משרה ובעלי עניין ומדיניות התגמול:** מוצע להחיל את ההסדרים הקיימים היום בחוק החברות על השותפות ועל חברת השותף הכללי ביחס לשותפות. השינויים שנעשו הם התאמות שנובעות מהמבנה המורכב של שותפות, בה נושאי המשרה יכולים לכהן הן בחברת השותף הכללי והן בשותפות עצמה. כך למשל, דירקטוריון חברת השותף הכללי יקבע מדיניות תגמול לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה הן בשותפות והן בחברת השותף הכללי ויחולו על אישורה הכללים הקבועים בחוק החברות. עסקאות עם נושאי משרה, עם דירקטורים ועם המנכ"ל יעברו אישורים בהתאם לקבוע בחוק החברות (ועדת ביקורת, ועדת תגמול, דירקטוריון ואסיפה כללית – הכל לפי העניין).

לגבי עסקאות עם בעל שליטה – מוצע להחריג **"עסקת החזרת הוצאות"** מגדר העסקאות הדורשות אישורים מיוחדים, מאחר שמדובר בעסקאות שוטפות שעורך השותף הכללי לצורך

¹⁰ תנאי הכשירות נקבעו בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005: "1. דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית הוא מי שבשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים – חשבונאיים ודוחות כספיים באופן המאפשר לו להבין לעומק את הדוחות הכספיים של החברה ולערוך דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים; הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון, ויובאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו, וידעותיו בנושאים אלה: (1) סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה חשבונאית האופייניות לענף שבו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה; (2) תפקידיו של רואה החשבון המבקר והחובות המוטלות עליו; (3) הכנת דוחות כספיים ואישורם לפי החוק ולפי חוק ניירות ערך".

¹¹ בהתאם לתיקון 53 לחוק ניירות ערך, התשע"ד-2013, שטרם נכנס לתוקפו, בעלי יחידות השתתפות יוכלו להצביע באסיפות הכלליות של השותפות מהבית באמצעות מערכת ממוחשבת של רשות ניירות ערך.

ניהול השותפות ואין הצדקה לדרוש לגביהן אישור מיוחד רק מאחר שמבנה השותפות גורם לכך שבמסגרתן יעברו כספים בין השותפות לשותף הכללי. בנוסף, מוצע להחיל את הכלל מחוק החברות הקובע כי עסקה עם בעל שליטה (העומדת בתנאים נוספים) צריכה לעבור אישור מחדש כל שלוש שנים. מוצע להחריג מכלל זה עסקה של תשלום "דמי יוזמה" – שהם תמלוגים שמקבל השותף הכללי מהשותפות, מאחר שסכומים אלה אינם משולמים בעבור שירות שוטף שהוא מבצע, אלא מדובר בזכויותיו של השותף הכללי שנקבעו בעת ההתאגדות. הבדל נוסף מהמצב כיום, הוא מתן אפשרות לשותפות לערוך הצעה פרטית של יחידות השתתפות (ובאופן כזה להנפיק יחידות השתתפות באופן פרטי מבלי שניתנה לבעלי היחידות הקיימים הזדמנות להשתתף בהנפקה), אך רק באישור של מחזיקי היחידות מקרב המיעוט באסיפה הכללית.

לדיון:

א. בהקשר זה עלתה טענה כי יש להחריג מהגדרת "עניין אישי"¹² עניין אישי שנובע מהזכות לדמי יוזמה. הכוונה היא למנוע אפשרות שתעלה טענה לפיה דמי היוזמה יוצרים עניין אישי מובנה לשותף הכללי, כך שלמעשה הוא נגוע בעניין אישי לגבי כל עסקה או החלטה של השותפות. מוצע לדון בשאלה זו.

ב. בנוסף, עלתה טענה כי יש להחריג מהגדרת "עניין אישי" כאמור גם עניין אישי שנובע מהזכות לדמי מפעיל. דמי המפעיל הם סכום שמקבל היום השותף הכללי, שנקבע כאחוז מההוצאות של השותפות בפעילות העסקית. בתיקון אין התייחסות לדמי המפעיל והמשמעות היא שככל שמדובר בעסקה שלבעל שליטה יש בה עניין אישי, הרי שיש לקבל לצורך כך אישור האסיפה ברוב מיוחד. על כך נטען, כי פנייה לאסיפה הכללית לאישור של כל פעולה ופעולה שבגינה תהיה חברת השותף הכללי זכאית לדמי מפעיל אינה אפשרית, והדבר ישתק את פעילות השותפות. מוצע לדון בשאלה זו ולבחון פתרונות אפשריים. יש לזכור כי פקודת השותפויות חלה על כל השותפויות באופן כללי, ועל כן ככל שמדובר בעניין נקודתי שנוגע לשותפויות גז ונפט ייתכן שיש לשקול מתן פיתרון במסגרת תקנות.

16. **הוראות שונות נוספות:** בתיקון מוצע להחיל הוראות נוספות מחוק החברות כדוגמת ההסדר של חלוקה מותרת וחלוקה אסורה הקובע מתי תהיה השותפות רשאית לחלק רווחים; וההסדר של הצעת רכש מלאה שמאפשר לבעל השליטה לקנות את מניות המיעוט ולהפוך את השותפות לפרטית.

17. **עיצום כספי:** בדומה להסדר בחוק החברות, מוצע לקבוע שורה של הפרות שיאפשרו הטלת עיצום כספי על ידי רשות ניירות ערך על המפר. סכום העיצום זהה לסכום הקבוע בחוק ניירות ערך ועומד על סך של 6,000 ש"ח ליחיד, ולגבי תאגיד הסכום משתנה בהתאם להון העצמי של התאגיד (כאן השותפות) ונע בין עיצום בסך 30,000 ש"ח על שותפות שהונה העצמי עד 35 מיליון ש"ח לעיצום בסך 500,000 ש"ח לשותפות שהונה העצמי מעל 280 מיליון ש"ח.

¹² בתיקון המוצע לא הוכנסה הגדרה מיוחדת של עניין אישי, כך שתחול ההגדרה הקיימת בחוק החברות, בשינויים המחוייבים: "עניין אישי" - עניין אישי של אדם בפעולה או בעסקה של חברה, לרבות עניין אישי של קרובו ושל תאגיד אחר שהוא או קרובו הם בעלי עניין בו, ולמעט עניין אישי הנובע מעצם החזקת מניות בחברה, לרבות עניין אישי של אדם המצביע על פי ייפוי כוח שניתן לו מאת אדם אחר אף אם אין לאחר עניין אישי, וכן יראו הצבעה של מי שקיבל ייפוי כוח להצביע בשם מי שיש לו עניין אישי כהצבעה של בעל העניין אישי, והכל בין אם שיקול הדעת בהצבעה הוא בידי המצביע ובין אם לאו".

18. **תקנות:** בעניינים שבהם הוחלו הוראות חוק החברות שקבועה בהן הסמכה לשר להתקין תקנות – ברירת המחדל היא כי יחולו התקנות הקיימות. לצד זאת, בתיקון מוצע להסמיך את שרת המשפטים להתקין תקנות מיוחדות לגבי שותפויות ציבוריות כדי לאפשר עריכת התאמות כאשר יש בכך צורך. התקנות יובאו לאישור הוועדה.

19. **הסמכת בית המשפט הכלכלי:** מוצע לערוך תיקון עקיף לחוק בתי המשפט ולהסמיך את בית המשפט הכלכלי לדון בעניינים שונים העולים מהוראות התיקון לפקודה, בדומה לקבוע לגבי חברות.

20. **תיקון חוק ני"ע:** נכון להיום, המגבלה על סוגי השותפויות המוגבלות שניתן להן אישור להיסחר בבורסה קבועה בתקנון הבורסה. כוונת משרד המשפטים ורשות ניירות ערך היתה, להוסיף תיקון עקיף לחוק ניירות ערך במסגרת התיקון הנוכחי לפקודת השותפויות, ולעגן בו מגבלה זו.

לדיון: לקראת הדיון בוועדה ביום 7.7.14, הודיע משרד המשפטים כי הוחלט להשאיר את המגבלה על סוגי השותפויות בתקנון הבורסה. על פני הדברים, מאחר שמדובר בעניין מרכזי ביותר, דומה כי יש לעגנו בחוק ניירות ערך. מוצע לקבל הסברים לעניין זה ולשמוע מגורמי המקצוע מדוע לעמדתם אין מקום לעגן מגבלה זו בחקיקה.

21. **לדיון – אי החלת התיקון על פשרה והסדר לפי חוק החברות:** בחוק החברות נקבעו הוראות שנועדו להסדיר את המקרים שבהם ייערכו פשרה או הסדר בין החברה לבין נושיה או בעלי מניותיה – בין אם מדובר בפשרה או הסדר שמטרתם הבראת החברה, ובין אם מדובר בפשרה או הסדר שמטרתם שינוי מבנה או מיזוג. על פני הדברים, פרק זה הוא חשוב שכן הוא קובע, בין השאר, כיצד יטופלו מצבים בהם נערכים הסדרי חוב, ומעניק הגנות שונות לבעלי המניות במקרים כאלה. פרק זה עשוי להיות רלוונטי ביותר לשותפויות הציבוריות מאחר שההון המושקע בהן הוא רב. מנגד, נכון לשלב זה, התיקון מטפל במספר מועט ביותר של שותפויות קיימות, ואין תקדים למצב בו עלה הצורך לעשות שימוש במנגנון זה. מוצע אם כן לקבל הסבר ממשרד המשפטים מדוע הוחלט להותיר את הנושא של הסדרי חוב בשותפויות ציבוריות ללא הסדרה בפקודה, ומהי לעמדתם הפרשנות של הדין נכון להיום במקרה שיוחלט שלא להחיל הוראות כאלה באופן ישיר במסגרת התיקון.

22. **הוראות תחילה ותחולה והוראת מעבר:** מוצע לקבוע הוראות תחילה ומעבר שיאפשרו לשותפויות הקיימות להיערך לשינויים המוצעים.